

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, και για τη διεθνή απαγωγή παιδιών (αναδιατύπωση)»

[COM(2016) 411 final — 2016/0190 (CNS)]

(2017/C 125/06)

Εισηγητής: ο κ. **Christian BÄUMLER**

Αίτηση γνωμοδότησης	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 20.7.2016
Νομική βάση	Άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	10.1.2017
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	26.1.2017
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	522
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	116/0/1

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Στις πολιτικές κατευθύνσεις της Επιτροπής Juncker τονίζεται ορθά, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, ότι η δικαστική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ πρέπει να βελτιωθεί προοδευτικά και να συμβαδίζει με την πραγματικότητα, καθώς οι πολίτες μετακινούνται ολοένα και περισσότερο στην Ένωση, παντρεύονται και αποκτούν παιδιά.

1.2 Η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι στόχος της πρότασης της Επιτροπής είναι να λαμβάνεται περισσότερο υπόψη το συμφέρον του παιδιού κατά τις αποφάσεις επιστροφής. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τα δικαιώματα του παιδιού και τονίζει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων αυτών σε όλους τους τομείς πολιτικής που αφορούν τα παιδιά είναι υψίστης σημασίας. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί ζήτημα πρωταρχικής σημασίας.

1.3 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το γεγονός ότι η Επιτροπή προτείνει μια σειρά ουσιαστών τροποποιήσεων με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας επιστροφής απαχθέντος παιδιού. Στις εν λόγω τροποποιήσεις θα μπορούσε να ενταχθεί, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, και η θέσπιση κοινών ελάχιστων προτύπων, καθώς και μια ενιαία διαδικασία εκτέλεσης.

1.4 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η συνεργασία μεταξύ των κεντρικών αρχών στο πλαίσιο ειδικών υποθέσεων γονικής μέριμνας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 55, είναι θεμελιώδους σημασίας και επικροτεί την αναδιατύπωση αυτών των διατάξεων.

1.5 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη θέσπιση υποχρέωσης των κρατών μελών να συγκεντρώσουν τη δικαιοδοσία σε περιορισμένο αριθμό δικαστηρίων κατά τρόπο συνεκτικό με τη δομή του αντίστοιχου νομικού τους συστήματος.

1.6 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το γεγονός ότι η πρόταση συγκεκριμενοποιεί τις προθεσμίες για την έκδοση εκτελεστής απόφασης επιστροφής και περιορίζει τη μέγιστη διάρκεια της διαδικασίας επιστροφής σε 18 εβδομάδες.

1.7 Η ΕΟΚΕ θεωρεί εύλογο τον περιορισμό σε ένα ένδικο μέσο κατά τη διαδικασία επιστροφής.

1.8 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το ότι το δικαστήριο προέλευσης μπορεί να κηρύττει απόφαση προσωρινά εκτελεστή ακόμη και εάν η δυνατότητα αυτή δεν παρέχεται από το εθνικό δίκαιο.

1.9 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η θέσπιση ελάχιστων προτύπων για την ακρόαση του παιδιού μπορεί να ενισχύσει την αποδοχή της απόφασης.

1.10 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει επίσης την κατάργηση της διαδικασίας κήρυξης της εκτελεστότητας. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ θα πρέπει, ωστόσο, να διατηρηθούν προστατευτικοί μηχανισμοί.

1.11 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη δυνατότητα του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της αίτησης επιστροφής να διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα στην περίπτωση που το παιδί ενδέχεται να αντιμετωπίσει σοβαρό κίνδυνο βλάβης ή άλλως να τεθεί σε μη ανεκτή κατάσταση.

1.12 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι το σχέδιο εξαρτά την τοποθέτηση παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα άλλου κράτους μέλους από τη συγκατάθεση του κράτους μέλους υποδοχής.

1.13 Η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμη την αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Ακόμη και όταν τα κράτη μέλη προσεγγίζουν τον γάμο από «εθνική» σκοπιά, οφείλουν να σέβονται το άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ προτείνει να γίνει αναφορά στο σεβασμό του άρθρου 21 σε μία από τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού.

1.14 Η ΕΟΚΕ εντοπίζει την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης αναφορικά με τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο ένας γονέας δεν προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τάσσεται υπέρ της σύναψης διμερών συμφωνιών, ιδίως με τις χώρες οι οποίες δεν συνιστούν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Χάγης για τις απαγωγές παιδιών.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Στις 30 Ιουνίου 2016 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε υποθέσεις οικογενειακού δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο εν λόγω κανονισμός θεσπίζει ενιαίους κανόνες δικαιοδοσίας για τα ζητήματα διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης γάμου, καθώς και για τις διαφορές που αφορούν τη γονική μέριμνα σε υποθέσεις με διασυνοριακό χαρακτήρα. Διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων, των δημοσίων εγγράφων και των συμφωνιών στην Ένωση μέσω της θέσπισης διατάξεων σχετικά με την αναγνώριση και την εκτέλεσή τους σε άλλα κράτη μέλη. Εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 2005 σε όλα τα κράτη μέλη εκτός από τη Δανία.

2.2 Το μέρος του κανονισμού που αφορά το δικαίο ανηλίκων προβλέπει εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης διεθνή δικαιοδοσία σε υποθέσεις γονέων και τέκνων και ρυθμίζει την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων άλλων κρατών μελών σε υποθέσεις γονέων και τέκνων. Περαιτέρω, ο κανονισμός εμπεριέχει ρυθμίσεις για την επιστροφή παιδιών που έχουν μετακινηθεί ή κατακρατούνται παράνομα σε άλλο κράτος μέλος, ενισχύοντας τον μηχανισμό επιστροφής, σύμφωνα με τη σύμβαση της Χάγης για την απαγωγή παιδιών.

2.3 Ο κανονισμός, σχετικά με την ερμηνεία του οποίου έχουν ήδη εκδοθεί 24 αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρόκειται τώρα να μεταρρυθμιστεί σε αρκετά σημεία. Η υπό εξέταση πρόταση της Επιτροπής επιθυμεί να καταστήσει τον κανονισμό ακόμη πιο αποτελεσματικό: περιορίζεται στο μέρος του κανονισμού που αφορά το δικαίο ανηλίκων και δεν θίγει τις διατάξεις που αφορούν τη διαδικασία του διαζυγίου.

2.4 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις πολιτικές κατευθύνσεις της Επιτροπής Juncker που αναφέρουν ότι η δικαστική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ πρέπει να βελτιωθεί προοδευτικά και να συμβαδίσει με την πραγματικότητα, καθώς οι πολίτες μετακινούνται ολοένα και περισσότερο στην Ένωση, παντρεύονται και αποκτούν παιδιά.

2.5 Η ΕΟΚΕ έχει ήδη τονίσει σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της⁽¹⁾ ότι στις συνθήκες και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ εξασφαλίζεται η πρόσβαση στα δικαστήρια και ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ειδικότερα: του δικαιώματος ιδιοκτησίας, της ισότητας ενώπιον του νόμου, της απαγόρευσης των διακρίσεων, του δικαιώματος του σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, του δικαιώματος τέλεσης γάμου και δημιουργίας οικογένειας και του δικαιώματος σε αμερόληπτο δικαστήριο.

2.6 Η Επιτροπή αξιολόγησε τη λειτουργία του κανονισμού στην πράξη και εξέτασε τις τροποποιήσεις που είναι αναγκαία να γίνουν στην έκθεση της [COM(2014) 225]⁽²⁾ σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού, η οποία εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2014. Πρόκειται για πρωτοβουλία στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT — Regulatory Fitness and Performance Programme).

2.7 Στόχος της αναδιτύπωσης είναι η περαιτέρω ανάπτυξη του ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη, μέσω της κατάργησης των εμποδίων που εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των δικαστικών αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, καθώς και η καλύτερη προστασία του συμφέροντος του παιδιού μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών και της βελτίωσης της αποτελεσματικότητάς τους.

⁽¹⁾ ΕΕ C 376 της 22.12. 2011, σ. 87.

⁽²⁾ COM(2014) 225 final.

2.8 Η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι στόχος της πρότασης της Επιτροπής είναι να λαμβάνεται περισσότερο υπόψη το συμφέρον του παιδιού κατά τις αποφάσεις επιστροφής. Με την αυξανόμενη μετανάστευση αναδεικνύεται όλο και περισσότερο η ανάγκη για μέσα και δομές συνεργασίας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η προστασία των παιδιών στο πλαίσιο διασυνοριακών διαφορών.

2.9 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το γεγονός ότι η Επιτροπή προτείνει σειρά ουσιωδών τροποποιήσεων με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας επιστροφής απαχθέντος παιδιού. Στις υποθέσεις απαγωγής παιδιού από γονέα, ο χρόνος αποτελεί στοιχείο-κλειδί για την επιτυχή διεκπεραίωση της διαδικασίας επιστροφής του παιδιού, η οποία ορίζεται στον κανονισμό.

2.10 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, η συνεργασία μεταξύ των κεντρικών αρχών στο πλαίσιο ειδικών υποθέσεων γονικής μέριμνας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 55, είναι θεμελιώδους σημασίας για την αποτελεσματική υποστήριξη των γονέων και των παιδιών που εμπλέκονται σε διασυνοριακές διαδικασίες που αφορούν παιδιά.

2.11 Ένα πρόβλημα που παρατηρείται, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, είναι η ασαφής διατύπωση του άρθρου σχετικά με τη βοήθεια που παρέχεται από τις κεντρικές αρχές σε ειδικές υποθέσεις γονικής μέριμνας. Το άρθρο αυτό δεν αποτελεί επαρκή νομική βάση, ώστε οι εθνικές αρχές σε ορισμένα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση.

2.12 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η πρόταση αποσαφηνίζει ποιος μπορεί να ζητά ποιες πληροφορίες ή ποια βοήθεια, από ποιον και υπό ποιους όρους. Επιπλέον, καθίσταται σαφές ότι τη βοήθεια κεντρικών αρχών μπορούν να ζητούν και δικαστήρια και υπηρεσίες παιδικής πρόνοιας. Η αναδιτύπωση δημιουργεί μια νομική βάση για να συγκεντρώνουν οι υπηρεσίες παιδικής πρόνοιας τις αναγκαίες πληροφορίες από άλλα κράτη μέλη, μέσω των κεντρικών αρχών.

2.13 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη θέσπιση υποχρέωσης των κρατών μελών να συγκεντρώσουν τη δικαιοδοσία σε περιορισμένο αριθμό δικαστηρίων κατά τρόπο συνεκτικό με τη δομή του αντίστοιχου νομικού συστήματός τους. Θα πρέπει να αποφεύγονται καθυστερήσεις που παρατηρούνται κατά τον χειρισμό υποθέσεων λόγω έλλειψης εξειδίκευσης των δικαστηρίων που ασχολούνται με αιτήσεις επιστροφής σε διάφορα κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, οι δικαστές είναι λιγότερο εξοικειωμένοι με τις σχετικές διαδικασίες και διατάξεις και δεν έχουν αρκετές ευκαιρίες να εξοικειωθούν με τα συστήματα απονομής δικαιοσύνης άλλων κρατών της ΕΕ, έτσι ώστε να οικοδομηθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη.

2.14 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το γεγονός ότι η πρόταση συγκεκριμενοποιεί τις προθεσμίες για την έκδοση εκτελεστής απόφασης επιστροφής και περιορίζει τη μέγιστη διάρκεια της διαδικασίας επιστροφής σε 18 εβδομάδες.

2.15 Η πρόταση θέτει προθεσμία έξι εβδομάδων εντός της οποίας υποχρεούνται οι κεντρικές αρχές να παραλάβουν και να επεξεργαστούν την εκάστοτε αίτηση, να εντοπίσουν τον καθ' ου η αίτηση και το παιδί, να προωθήσουν τη διαδικασία διαμεσολάβησης, διασφαλίζοντας, ταυτοχρόνως, ότι αυτό δεν θα καθυστερήσει τη διαδικασία. Επί του παρόντος, δεν τίθεται προθεσμία για τις κεντρικές αρχές.

2.16 Προβλέπονται ξεχωριστές προθεσμίες έξι εβδομάδων για τη διαδικασία ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και τη διαδικασία ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου αντίστοιχως. Με τον τρόπο αυτόν, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, οι τιθέμενες για τα δικαστήρια προθεσμίες καθίστανται πιο ρεαλιστικές, με στόχο την προστασία του δικαιώματος του καθ' ου σε δίκαιη δίκη. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η συμμόρφωση με τις εν λόγω προθεσμίες πρέπει να διασφαλίζεται στο εκάστοτε δικαστικό σύστημα.

2.17 Η ΕΟΚΕ θεωρεί εύλογο τον περιορισμό σε ένα ένδικο μέσο κατά τη διαδικασία επιστροφής. Τα περισσότερα συντάγματα των κρατών μελών διασφαλίζουν την άσκηση ένδικων μέσων μόνο εφόσον στρέφονται κατά κανονιστικών αποφάσεων.

2.18 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι το δικαστήριο προέλευσης θα μπορεί να κηρύσσει απόφαση προσωρινά εκτελεστή ακόμη και εάν η δυνατότητα αυτή δεν παρέχεται από το εθνικό δίκαιο. Η πρόβλεψη αυτή είναι χρήσιμη στα συστήματα όπου η απόφαση δεν καθίσταται εκτελεστή ενόσω υφίσταται ακόμη δυνατότητα προσβολής της με ένδικο μέσο. Με τον τρόπο αυτό, ο γονέας θα μπορεί να διατηρεί επικοινωνία με το παιδί βάσει απόφασης που έχει κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή, ενόσω θα εξελίσσεται η διαδικασία εκδίκασης του ένδικου μέσου κατά της απόφασης που θα έχει ασκήσει ο άλλος γονέας.

2.19 Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της ρητής παρότρυνσης του δικαστή να εξετάσει το ενδεχόμενο κήρυξης της απόφασής του που διατάσσει την επιστροφή ως προσωρινά εκτελεστή. Οι καθυστερήσεις μετά από μια απόφαση επιστροφής έχουν αρνητική επίπτωση στις σχέσεις γονέων και παιδιών και στο συμφέρον των παιδιών. Η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι η πρόταση περιλαμβάνει σειρά αποσαφηνίσεων για την καλύτερη εφαρμογή των τρεχόντων κανόνων. Η πρόταση υποχρεώνει το κράτος μέλος στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από την παράνομη μετακίνηση ή κατακράτησή του να εξετάσει ενδελεχώς το συμφέρον του παιδιού πριν από την έκδοση οριστικής απόφασης για την επιμέλεια, η οποία μπορεί ενδεχομένως να συνεπάγεται την επιστροφή του παιδιού. Στο πλαίσιο αυτό, κατά την εξέταση του συμφέροντος του παιδιού, κάθε παιδί με την ικανότητα διαμόρφωσης ίδιας άποψης διαθέτει το δικαίωμα να ακουστεί, ακόμη και εάν δεν είναι φυσικά παρόν, με τη χρήση εναλλακτικών μέσων, όπως μέσω τηλεδιάσκεψης ή άλλου ενδεικνυόμενου κατά περίπτωση μέσου.

2.20 Η θέσπιση ελάχιστων προτύπων για την ακρόαση του παιδιού μπορεί να συμβάλει, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, στην εξάλειψη της άρνησης αναγνώρισης και εκτέλεσης ή της διαδικασίας κήρυξης της εκτελεστότητας μιας απόφασης από άλλο κράτος μέλος και την ενίσχυση κατ' αυτόν τον τρόπο της αποδοχής της απόφασης από τους πολίτες της ΕΕ. Στα εν λόγω πρότυπα συμπεριλαμβάνεται η ελάχιστη ηλικία του παιδιού για ακρόαση, όχι όμως και άλλες διαδικαστικές λεπτομέρειες, όπως ποιος θα θέτει ερωτήσεις στο παιδί. Οι εν λόγω λεπτομέρειες συνεχίζουν να εναπόκεινται (και θα πρέπει να εναπόκεινται) στα κράτη μέλη. Η ΕΟΚΕ συνιστά για τους δικαστές που προβαίνουν σε ακροάσεις παιδιών να διαθέτουν πρόσθετη κοινωνικο-παιδαγωγική εκπαίδευση.

2.21 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει επίσης την κατάργηση της κήρυξης της εκτελεστότητας για όλες τις αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος, καθώς και για τα δημόσια έγγραφα και τις συμφωνίες σχετικά με τη γονική μέριμνα. Όσον αφορά την εκτέλεση, η οποία καθαυτή εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αποφανθεί ότι η εφαρμογή των εθνικών κανόνων για την εκτέλεση δεν πρέπει να θίγει την πρακτική αποτελεσματικότητα του κανονισμού.

2.22 Επιπλέον, η απαίτηση για κήρυξη της εκτελεστότητας προκάλεσε, κατά μέσο όρο, καθυστερήσεις πολλών μηνών ανά υπόθεση και κόστος μέχρι και 4 000 ευρώ για τους πολίτες⁽³⁾.

2.23 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, θα πρέπει ωστόσο να διατηρηθούν συγκεκριμένοι προστατευτικοί μηχανισμοί. Σε αυτούς συγκαταλέγονται η δέουσα κοινοποίηση εγγράφων, τα δικαιώματα ακρόασης των παιδιών και του παιδιού, ιδίως όταν πρόκειται για αντικρουόμενες αποφάσεις, καθώς και η τήρηση συγκεκριμένων δικονομικών διατάξεων για την τοποθέτηση του παιδιού σε άλλο κράτος μέλος, βάσει του ισχύοντος άρθρου 56 του κανονισμού Βρυξέλλες Ια.

2.24 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη δυνατότητα του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της αίτησης επιστροφής να διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα στην περίπτωση που το παιδί ενδέχεται να αντιμετωπίσει σοβαρό κίνδυνο βλάβης ή άλλως να τεθεί σε μη ανεκτή κατάσταση. Παραδείγματος χάρι, το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί διαδικασία επιστροφής θα δύναται να παρέχει δικαίωμα επικοινωνίας σε κάποιον από τους γονείς το οποίο θα είναι εκτελεστό και στο κράτος μέλος της συνήθους διαμονής του παιδιού έως ότου το δικαστήριο του εν λόγω κράτους εκδώσει οριστική απόφαση επί της επικοινωνίας με το παιδί.

2.25 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η παρούσα πρόταση της Επιτροπής εξαρτά την τοποθέτηση παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα άλλου κράτους μέλους από τη συγκατάθεση του κράτους μέλους υποδοχής. Η απαίτηση συγκατάθεσης διασφαλίζει μια στοχοθετημένη φροντίδα του παιδιού στη χώρα υποδοχής. Η ΕΟΚΕ συνιστά, επίσης, να δίνεται προτεραιότητα στην τοποθέτηση του παιδιού εντός της οικογένειάς του. Εάν όμως αυτή η λύση δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη ή δεν εναρμονίζεται με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, τούτο θα πρέπει να τοποθετηθεί σε ανάδοχη οικογένεια ή στη φροντίδα της τοπικής κοινότητας.

2.26 Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση εφαρμογής του κανονισμού, συχνά απαιτούνται αρκετοί μήνες έως ότου καθοριστεί εάν απαιτείται συγκατάθεση σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση. Εάν απαιτείται συγκατάθεση, πρέπει να ακολουθήσει η διαδικασία διαβούλευσης, η οποία, όπως αναφέρεται, είναι εξίσου χρονοβόρα, αφού δεν τίθεται προθεσμία εντός της οποίας να πρέπει να απαντήσουν οι αρχές στις οποίες υποβάλλεται η αίτηση. Το αποτέλεσμα είναι πολλές αρχές που υποβάλλουν την αίτηση να διατάσσουν την τοποθέτηση και να αποστέλλουν το παιδί στο κράτος παραλαβής, ενώ η διαδικασία διαβούλευσης είναι σε εκκρεμότητα ή ακόμη και στην αρχή της, επειδή κρίνουν ότι η τοποθέτηση έχει επείγοντα χαρακτήρα και γνωρίζουν τη διάρκεια της διαδικασίας. Ως εκ τούτου, τα παιδιά περιέρχονται σε κατάσταση νομικής αβεβαιότητας.

2.27 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την πρόβλεψη του σχεδίου για τη θέσπιση προθεσμίας οκτώ εβδομάδων για να αποφασίσει το κράτος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση επί αυτής. Η επιτάχυνση της διαδικασίας εξυπηρετεί το συμφέρον του παιδιού.

2.28 Η ΕΟΚΕ αποδέχεται ότι σύμφωνα με τη σύμβαση της Χάγης, αποφασιστική δικαιοδοσία έχει το δικαστήριο της χώρας όπου βρίσκεται το παιδί. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι στις περισσότερες περιπτώσεις απαγωγής παιδιού το δικαστήριο που επιλαμβάνεται της υπόθεσης είναι αυτό του κράτους όπου διαμένει ο απαγωγέας. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι ο κανονισμός Βρυξέλλες Ια προβλέπει ήδη υπηρεσίες παροχής δωρεάν συμβουλών σε γονείς που προέρχονται από διαφορετική χώρα από αυτήν στην οποία διαμένει το παιδί.

2.29 Με στόχο την επιτάχυνση της διαδικασίας επιστροφής, η ΕΟΚΕ τάσσεται συνολικά υπέρ της θέσπισης κοινών ελάχιστων προτύπων, συμπεριλαμβανομένης και μιας ενιαίας διαδικασίας εκτέλεσης.

⁽³⁾ COM(2016) 411/2, σ. 8.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ διαβλέπει την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης αναφορικά με τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο ένας γονέας δεν προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η μετανάστευση και οι παγκόσμιες ροές αγαθών και υπηρεσιών οδηγούν σε αύξηση των εν λόγω περιπτώσεων. Η ΕΟΚΕ θεωρεί απαραίτητη τη σύναψη διμερών συμφωνιών, ιδίως με τις χώρες οι οποίες δεν έχουν προσχωρήσει στη σύμβαση της Χάγης για τις απαγωγές παιδιών.

3.2 Η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμη την αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού Βρυξέλλες Ια. Από το σχέδιο της Επιτροπής δεν διαφαίνεται εάν ο κανονισμός καλύπτει νέες μορφές γάμου ή διαζυγίου. Η έννοια του γάμου δεν προσδιορίζεται αλλά τεκμαίρεται. Ακόμη και όταν τα κράτη μέλη προσεγγίζουν την έννοια του γάμου από «εθνική» σκοπιά, οφείλουν να σέβονται το άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, το οποίο απαγορεύει διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού. Η ΕΟΚΕ προτείνει να γίνει αναφορά στην σεβασμό του άρθρου 21 σε μία από τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού.

Βρυξέλλες, 26 Ιανουαρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ
